

ΚΑΝΙΓΓΟΣ 31
106 82 • ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 2103304120-1
FAX: 2103825322
e-mail:obes@obes.gr
<http://www.obes.gr>

31 KANIGOS STR
106 82 • ATHENS
TEL: 2103304120-1
FAX: 2103825322
e-mail:obes@obes.gr
<http://www.obes.gr>

NEW EWC DIRECTIVE- NEW PERSPECTIVES

ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΗ ΗΜΕΡΙΔΑ ΣΟΦΙΑ 29-30.3.12

DEDEMAN PRINCESS HOTEL

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

Εισαγωγή.

Στόχος της διακρατικής ημερίδας ήταν:

- Να ενημερωθούν οι συνδικαλιστές πάνω στη νέα Οδηγία 2009/38 που αφορά στα ΕΣΕ, ιδιαίτερα όσον αφορά τις διαπραγματεύσεις και την ίδρυση νέων ΕΣΕ.
- Να ανταλλάξουν απόψεις και εμπειρίες οι συνδικαλιστές και τα μέλη των ΕΣΕ πάνω στις προοπτικές της νέας Οδηγίας και τους τρόπους με τους οποίους τα ΕΣΕ μπορούν να αξιοποιήσουν καλύτερα τα προβλεπόμενα από την Οδηγία.

Πρακτικά

1^η ημέρα, 29 Μαρτίου

Ο Πρόεδρος της ΟΒΕΣ κ.Ζήσης Τρακανιάρης ευχαρίστησε τους εταίρους για την ενεργή συμμετοχή τους στο πρόγραμμα, ιδιαίτερα τους Βουλγάρους εταίρους για τη συνδιοργάνωση της ημερίδας και την ευκαιρία ανταλλαγής εμπειριών πάνω στα κοινά προβλήματα.

Η κ. Ribarova, CITUB, καλωσόρισε τους συνέδρους από την Ελλάδα και τη Ρουμανία και τους ευχήθηκε καλή παραμονή στη Βουλγαρία. Αν και η Βουλγαρία είναι μέλος της ΕΕ εδώ και πέντε χρόνια και υπάρχουν 36 Βούλγαροι εκπρόσωποι σε ΕΣΕ πολυεθνικών, η ευκαιρία να ανταλλάξουμε απόψεις και να μάθουμε από άλλα σωματεία είναι πραγματικά πολύτιμη. Η πρωτοβουλία της ΕΕ και της ΟΒΕΣ βοηθά προς την κατεύθυνση αυτή. Εύχομαι να είναι επιτυχής η διοργάνωση.

Η κ. Starcheva, PODKREPA. Καλημέρα. Καλωσορίζω τους συναδέλφους από Ελλάδα και Ρουμανία, καθώς και τον Πρόεδρο της ΟΒΕΣ που μας κάλεσε να

συμμετέχουμε στο πρόγραμμα. Ελπίζω η συνεργασία μας να έχει και μέλλον. Η Βουλγαρία έγινε μέλος της ΕΕ το 2007. Κάναμε ότι μπορούσαμε για να μεταφέρουμε την οδηγία για διαβούλευση και ενημέρωση στις πολυεθνικές. Οι εργαζόμενοι αγωνίστηκαν για να μη μειωθεί η προστασία που παρέχεται από τον εργατικό κώδικα. Στην πράξη δεν έχουμε καταγεγραμμένη πολυεθνική εταιρεία με έδρα τη Βουλγαρία. Ελπίζουμε ότι σύντομα θα έχουμε μια τέτοια εταιρεία. Έχουμε την IDEAL STANDARD με έδρα το Βέλγιο, στην οποία με πρωτοβουλία των Βουλγάρων συνδικαλιστών έγιναν τριετείς διαπραγματεύσεις το περασμένο καλοκαίρι ιδρύθηκε το ΕΣΕ. Είναι μια μικρή δική μας επιτυχία, εφόσον με δική μας πρωτοβουλία περάσαμε όλα τα στάδια των διαπραγματεύσεων.

Pastrapansky, Πρόεδρος CITUB. Θα ήθελα να καλωσορίσω τους συναδέλφους και τους συμμετέχοντες στη Σόφια. Η υλοποίηση αυτού του προγράμματος έχει μεγάλη σημασία για την εφαρμογή στην πράξη της οδηγίας. Θα μας επιτρέψει να γνωρίσουμε τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των διαφόρων μοντέλων εκπροσώπησης και να κρίνουμε τι είναι καλύτερο για τις χώρες μας. Αναμένουμε από τους συμμετέχοντες να πάρουν στοιχεία που θα τους επιτρέψουν να βελτιώσουν τη θέση τους ως εκπρόσωποι σε ΕΣΕ. Αντιλαμβανόμαστε ότι σήμερα, δεδομένης της κατάστασης, το ευρωπαϊκό συνδικαλιστικό κίνημα δεν βρίσκεται στην καλύτερη θέση, γι' αυτό είναι ακόμα πιά σημαντική η συνεργασία. Γι' αυτό η συνεργασία πρέπει να είναι εμπεδωμένη σε σώματα ενημέρωσης και διαλόγου, όπως τα ΕΣΕ. Όλες οι μεγάλες αλλαγές ξεκινάνε με μικρά βήματα. Τα ΕΣΕ δίνουν δυνατότητες στους εργαζομένους στις πολυεθνικές. Θα ήθελα να αναφέρω ιδιαίτερα δύο από αυτές τις δυνατότητες: πρώτον να συντονίσουμε τις ενέργειές μας σε ευρωπαϊκό επίπεδο και δεύτερον να συντονιστούμε σε όλα τα επίπεδα της κάθε πολυεθνικής επιχείρησης. Αυτό είναι εξαιρετικά σημαντικό σε εποχή κρίσης. Πρέπει επιτέλους να ξεχάσουμε τις διαφορές ανάμεσα στην ανατολική και τη Δυτική Ευρώπη και να αναπτύξουμε αλληλεγγύη.

Iancu, Solidaritatea Metal, Πρόεδρος των νέων συνδικαλιστών του CARTEL ALFA. Θέλουμε να χαιρετίσουμε όλους τους εταίρους και την ΟΒΕΣ. Η Ομοσπονδία μας είναι από τις μεγαλύτερες στη Ρουμανία με εκπροσώπους σε 23 πολυεθνικές. Οργανώσαμε μια αντίστοιχη ημερίδα πριν από ένα μήνα στη Ρουμανία, στην οποία μετείχαν αυτοί οι εκπρόσωποι. Η ημερίδα είχε μεγάλη επιτυχία. Αναλύσαμε σημαντικά θέματα και μελέτες περιπτώσεων και ελπίζουμε το ίδιο να γίνει και εδώ. Στη Ρουμανία, όπως σε όλη την Ευρώπη, το συνδικαλιστικό κίνημα περνάει δύσκολες στιγμές. Πιστεύουμε ότι οι πολυεθνικές θα είναι μοχλός πίεσης για αλλαγές στους εργασιακούς νόμους. Στη Ρουμανία συνέβηκε αυτό με πίεση στην κυβέρνησή μας. Για το λόγο αυτόν είναι πολύ σημαντικές οι ημερίδες, όπως η σημερινή, γιατί μας δίνουν όπλα για να αντιμετωπίσουμε αυτές τις καταστάσεις.

Χατζησαββίδης, πρώην Πρόεδρος της ΟΒΕΣ. Στην Ελλάδα έχουμε κάνει πολλή δουλειά για τα ΕΣΕ, την οποία αναγνωρίζουν όλοι οι συνδικαλιστικοί φορείς στη χώρα μας. Δεδομένου ότι έχουν γίνει ελληνικές επενδύσεις, πιστεύουμε ότι πρέπει να αναπτύξουμε συνεργασία με τα συνδικάτα στη Βουλγαρία και τη Ρουμανία για να χρησιμοποιήσουμε αποτελεσματικά αυτούς τους θεσμούς. Έχουμε μια τέτοια εμπειρία. Από την ημερίδα στη Ρουμανία, πιστεύουμε ότι βγήκαμε όλοι ωφελημένοι. Πιστεύουμε ότι θα έχουμε παρόμοια εμπειρία και εδώ.

Τσαρδανίδης, Γενικός Διευθυντής Ινστιτούτου Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων του Συνδέσμου ΑΕ και ΕΠΕ. Εκπροσωπώ τον ΑΕ και ΕΠΕ. Συνεργαζόμαστε ως κοινωνικοί εταίροι. Πιστεύουμε ότι η συνεργασία των κοινωνικών εταίρων είναι πολύ σημαντική τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για τους εργαζόμενους. Η ΕΕ δίνει προτεραιότητα σε αυτήν γιατί βοηθάει στην επίτευξη της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Στη συνέχεια όλοι οι σύνεδροι συστήθηκαν και παρουσίασαν την οργάνωσή τους.

Ο κ. Κατσαμπάνης, επιστημονικός συνεργάτης της ΟΒΕΣ ξεκίνησε την παρουσίασή του σε power point εξηγώντας τα διάφορα μοντέλα εκπροσώπησης των εργαζομένων στην Ευρώπη, προσκαλώντας παράλληλα από τους συνέδρους να τον διακόψουν οποιαδήποτε στιγμή προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα ανταλλαγής εμπειριών και απόκτησης γνώσεων.

Τρακανιάρης. Στην Ελλάδα υπάρχουν τρεις τύποι συλλογικών διαπραγματεύσεων και αντίστοιχες συλλογικές συμβάσεις, σε εθνικό επίπεδο, σε κλαδικό επίπεδο και σε επίπεδο επιχείρησης. Σε περίπτωση που δεν τα εύρισκαν με τους εργοδότες, οι εργαζόμενοι μπορούσαν να προσφύγουν στον ΟΜΕΔ (Οργανισμό Μεσολάβησης και Διαιτησίας), οι αποφάσεις του οποίου ήταν δεσμευτικές για όλες τις πλευρές και έτσι υπογραφόταν σύμβαση. Τώρα με την κρίση, για να υπάρξει προσφυγή στη διαιτησία, θα πρέπει να έχει υπάρξει προηγούμενη συμφωνία γι' αυτό μεταξύ εργαζομένων και εργοδοτών.

Ribarova. Στη Βουλγαρία υπάρχουν συλλογικές συμβάσεις εργασίας, προς το παρόν λιγότερες από 70. Ορισμένες από αυτές έχουν πολύ περιορισμένο πεδίο εφαρμογής. Σε ορισμένους κλάδους, όπως η χημική, η πληροφορική και η ηλεκτρονική βιομηχανία δεν έχουμε ΣΣΕ γιατί υπάρχουν προβλήματα με τους εργοδότες. Υπάρχουν πολλοί εργοδότες που δε συνεργάζονται. Υπάρχουν πολλές επιχειρήσεις που έχουν τέτοια προβλήματα, όπου δεν υπάρχουν συλλογικές συμβάσεις. Με την κρίση έχουν δημιουργηθεί επιπρόσθετα προβλήματα. Γενικά, τα δύο τελευταία χρόνια, το πιο σημαντικό ζήτημα για μας είναι η αύξηση των μισθών. Η νομοθεσία υπάρχει από το 2001, αλλά μόνο το 2011 άρχισαν να υπογράφονται οι ΣΣΕ. Το ζήτημα είναι δύσκολο. Υπάρχουν κλάδοι όπου υπάρχει θέληση και άλλοι όπου δεν υπάρχει τέτοια διάθεση. I

Pastrapansky. Στον κλάδο της μύρας οι ΣΣΕ είναι αποτέλεσμα της δικιάς μας δουλειάς. Ο Υπουργός υπέγραψε για δεύτερη φορά μια τέτοια ΣΣΕ. Πετύχαμε να απομονώσουμε και να ξεμπροστιάσουμε τις ζυθοποιίες που λειτουργούν στη μαύρη αγορά. Η ΣΣΕ ισχύει για όλες τις ζυθοποιίες. Όσον αφορά τα επιδόματα, αυξήσαμε το επίπεδό τους κατά 5 φορές και επιτύχαμε πρόσθετα οφέλη, όπως στην Carlsberg μία εβδομάδα πρόσθετες διακοπές για όλη την οικογένεια.

Οι κλαδικές συλλογικές συμβάσεις αναγκάζουν τις επιχειρήσεις να συμμορφώνονται. Έχουμε επίσης πετύχει άλλα θετικά αποτελέσματα, όπως κατάρτιση. Με τους εργοδότες, ως κοινωνικούς εταίρους υπογράψαμε κώδικα δεοντολογίας που απαγορεύει τις διακρίσεις.

Dinkova, Podkrepa. Στις 20 Μαρτίου, στο Υπουργείο Γεωργίας και Τροφίμων υπογράφηκε συλλογική σύμβαση για τον κλάδο των δασών μεταξύ 6 εργοδοτών του

δημόσιου τομέα και 2 συνδικάτων. Η σύμβαση αυτή θεωρείται επιτυχία γιατί προβλέπει αύξηση των μισθών κατά 20% (προηγούμενα οι μισθοί ήταν πολύ χαμηλοί). Πρόβλημα στον κλάδο αποτελούν οι ιδιωτικές επιχειρήσεις, που χρησιμοποιούν εποχιακούς εργαζόμενους ή εργαζόμενους χωρίς συμβάσεις.

Iancu. Στη Ρουμανία άλλαξαν πολύ οι νόμοι τα δύο τελευταία χρόνια. Πριν υπήρχαν συλλογικές συμβάσεις εργασίας σε εθνικό, κλαδικό και επιχειρησιακό επίπεδο. Τώρα, σε εθνικό επίπεδο οι διαπραγματεύσεις έχουν απαγορευθεί με νόμο. Σε κλαδικό και επιχειρησιακό επίπεδο έχουν γίνει αλλαγές που τις εμποδίζουν (π.χ. για να μπορούν να γίνουν διαπραγματεύσεις πρέπει να υπάρχει ελάχιστος αριθμός επιχειρήσεων στον κλάδο καθώς και ο ελάχιστος αριθμός συνδικαλισμένων ανά επιχείρηση να υπερβαίνει το 50% των εργαζομένων συν έναν). Αυτό προφανώς είναι πολύ δύσκολο να επιτευχθεί στις σημερινές μάλιστα συνθήκες. Η μόνη λοιπόν δυνατότητα διαπραγμάτευσης που έχει μείνει είναι σε επιχειρησιακό επίπεδο εάν είναι συνδικαλισμένο το 50% συν 1. Για να καταδείξω πόσο δύσκολο είναι αυτό σας αναφέρω τη Γαλλία, όπου παρά την υπάρχουσα μεγάλη παράδοση συνδικαλισμού οι συνδικαλισμένοι είναι 6,5%. Εξάλλου, η προστασία των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων και διευκολύνσεων έχει επίσης περικοπεί. Δεν είναι πλέον υποχρεωτικό να υπάρχουν γραφεία του σωματείου, τηλέφωνο, χρήματα, συνδικαλιστικές άδειες κλπ. Τα δικαιώματα των συνδικαλισμένων είναι σχεδόν μηδενικά. Το να συνδικαλιστείς ισοδυναμεί πολλές φορές με παραίτηση από την επιχείρηση. Αλλά η ανάγκη για ΣΣΕ είναι υπαρκτή. Αντιμετωπίζουμε πολλά προβλήματα και γι' αυτό πρέπει να αγωνιζόμαστε και να διαπραγματευόμαστε. Σε επιχειρήσεις, όπου υπήρχε κουλτούρα διαπραγμάτευσης, η διαδικασία αυτή συνεχίζεται. Σε άλλες, όπου υπάρχουν νέα συνδικάτα ή δεν υπάρχουν καθόλου συνδικάτα δεν είναι πιθανό να γίνουν ποτέ διαπραγματεύσεις. Πρέπει γι' αυτό το συνδικάτο, από την πρώτη ημέρα της ίδρυσής του, να έχει μέλη το 50%+1 των εργαζομένων. Είμαστε στην Ευρώπη σε ένα σημείο, όπου μπορούμε να χάσουμε ότι κοινωνικές κατακτήσεις έχουμε πετύχει με 50 χρόνια αγώνα. Πρέπει για το λόγο αυτόν να οργανώνουμε όσο γίνεται περισσότερες ημερίδες, καταρτίσεις και συναντήσεις είναι δυνατόν. Διαφορετικά όλα τα δημόσια αγαθά η υγεία, η εκπαίδευση κλπ. Θα ιδιωτικοποιηθούν. Ο νεοφιλελευθερισμός ανεβαίνει και τα συνδικάτα πρέπει να αντιδράσουν, ώστε να εξακολουθήσει να υπάρχει κοινωνικός διάλογος.

Κατσαμπάνης. Σε όλες τις χώρες μας βλέπουμε ότι τα συνδικαλιστικά δικαιώματα χτυπιούνται. Ας δούμε όμως τι προβλέπουν οι Ευρωπαϊκές Οδηγίες για τη διαβούλευση (παρουσίαση).

Ribarona. Θα ήθελα να εκφράσω μερικές απόψεις για τα ΕΣΕ και την κατάσταση στη Βουλγαρία. Η νέα Οδηγία δίνει τη δυνατότητα για καλύτερα ΕΣΕ. Τα ΕΣΕ λειτουργούν σε διακρατικό επίπεδο. Η παγκοσμιοποίηση είναι ένα φαινόμενο, στο οποίο πρέπει να προσαρμοστούμε. Οι εταίροι μας σε ευρωπαϊκό επίπεδο δεν αντιδρούν έγκαιρα στις προκλήσεις του διεθνούς κεφαλαίου. Τα συνδικάτα δραστηριοποιούνται κατά κύριο λόγο μόνο σε εθνικό επίπεδο. Η Ρουμανία και η Βουλγαρία έχουν ακόμα μεγάλες διαφορές με την υπόλοιπη ΕΕ όσον αφορά τους μισθούς και τις συνθήκες εργασίας. Στις καινούργιες πολυεθνικές δε γίνεται διαβούλευση, παρά μόνον ενημέρωση. Έχουμε υψηλή παραγωγικότητα αλλά μικρούς μισθούς. Έχουμε και εμείς παραδείγματα όπως αυτά που ανέφεραν για τη Ρουμανία.

Όχι το 50%+1, αλλά επιχειρήσεις που απασχολούν 1000 άτομα και μόνο τα 15 είναι συνδικαλισμένα. Υπάρχουν επιχειρήσεις με καλή κουλτούρα κοινωνικού διαλόγου, αλλά είναι δύσκολο να μεταφερθούν αυτές οι πρακτικές ευρύτερα. Στη UNICREDIT-Bulgaria με ιταλικό management υπάρχει καλή πρακτική. Το ίδιο δεν ισχύει για πολυεθνικές με έδρα εκτός ΕΕ. Όταν προσπαθήσαμε να προωθήσουμε το διάλογο, πολλές επιχειρήσεις μας είπαν, γιατί να διαπραγματευθούμε εμείς, όταν υπάρχουν συμφωνίες-πλαίσιο; Οι διακρατικές συμφωνίες βοηθούν πολύ τις ΣΣΕ. Οι Οδηγίες που ενσωματώνονται στην εθνική νομοθεσία με νόμο έχουν ισχύ. Αλλά εάν πρόκειται μόνο για μια συμφωνία και όχι για Οδηγία τότε κανένας δεν της δίνει ιδιαίτερη σημασία. Θα θέλαμε η εταιρική κοινωνική ευθύνη να αποτελεί μέρος των συλλογικών συμβάσεων εργασίας και να ενσωματωθεί στην εθνική νομοθεσία. Ένας επιχειρηματίας μπορεί να δίνει χρήματα για αγαθοεργούς σκοπούς για λόγους προβολής και να μην πληρώνει τους εργαζομένους του. Ας αναφέρω κάποια παραδείγματα κακών πρακτικών στη χώρα μας. Η ρωσική εταιρεία Lukoil ανάγκασε τους εργαζόμενους να συνδικαλιστούν σε ένα μόνο συνδικάτο, στο ρωσικό συνδικαλιστικό κλάδο. Ένας Γάλλος, που ήρθε να εργαστεί στην IBM, προσπάθησε να ιδρύσει ένα συνδικάτο. Η IBM, σταμάτησε τη διαδικασία γιατί δεν ήθελε καθόλου σωματείο (αν και υπάρχει ΕΣΕ που έχει δικαίωμα ενημέρωσης και διαβούλευσης). Στη Hewlett Packard το σωματείο μας ζήτησε βοήθεια για την ίδρυση ΕΣΕ. Όλα άρχισαν on-line και η διαδικασία ήταν πολύ μοντέρνα. Το μόνο πρόβλημα ήταν ότι δεν ήταν σύμφωνη με τη νομοθεσία μας. Η επιθεώρηση εργασίας αποφάνθηκε ότι η εκλογή των εκπροσώπων δεν ήταν σύννομη. Υπάρχουν 5-6 κλάδοι, όπως οι ασφάλειες, τα logistics, οι μεταφορές, τα τρόφιμα/ποτά και το μέταλλο, με πολυεθνικές, που δεν έχουν σωματεία και οι εκπρόσωποί τους στα ΕΣΕ δεν έχουν νομιμοποιηθεί. Σε εταιρείες όπως η ALCATEL, η IDEAL STANDARD, η DANFOSS ανήκουν στην περίπτωση αυτή. Άλλες εταιρείες, όπως η KRAFT, η NESTLE, η DANONE, η COCA-COLA έχουν εκλεγμένους εκπροσώπους, που δεν έχουν ενσωματωθεί στα υπάρχοντα ΕΣΕ. Στο εργοστάσιο της Heineken factory στη Stara Zagora εκλέξαμε τον εκπρόσωπο, ο οποίος τώρα θα παρουσιαστεί στο ΕΣΕ. Η εκλογή έγινε από το σύνολο των εργαζομένων.

Κατσαμπάνης. Η κ. Ribarova αναφέρθηκε στον τρόπο εκλογής των εκπροσώπων. Ας εξετάσουμε τι προβλέπει η Οδηγία γι' αυτό το θέμα (παρουσίαση).

Τσαρδανίδης. Τα ΕΣΕ είναι μέρος της εκπροσώπησης των εργαζομένων. Υπάρχει ένα συνολικότερο ζήτημα για τη σχέση ΕΣΕ και συνδικάτων σε εθνικό και διεθνικό επίπεδο.

Κατσαμπάνης. Θα ήθελα να σας παρουσιάσω τώρα τις προβλέψεις των οδηγιών όσον αφορά την ενημέρωση και τη διαβούλευση (παρουσίαση). Θα ήθελα να προσκαλέσω τους συμμετέχοντες να πουν τις εμπειρίες τους.

Ribarova. Η Οδηγία 2002/14 ενσωματώθηκε στη βουλγαρική νομοθεσία με Νόμο το 2009. Οι εκπρόσωποι εκλέγονται από το σύνολο των εργαζομένων ή μπορούν να υποδειχθούν από τα σωματεία. Αυτή η Οδηγία ακολουθείται από πάνω από 50 εταιρείες. Τα σωματεία, στις περισσότερες περιπτώσεις, συνεργάζονται με τις επιχειρήσεις συμπεριλαμβανομένων και των ΕΣΕ. Υπάρχει το πρόβλημα ότι σε πολλές επιχειρήσεις δεν υπάρχουν συνδικάτα ή είναι περιθωριακά.

Starcheva. Η ενημέρωση και η διαβούλευση αναφέρονται σε πολλούς βουλγαρικούς νόμους.

Iancu. Η Οδηγία έχει ενσωματωθεί στη ρουμανική νομοθεσία, Όσον αφορά τη νέα νομοθεσία για τα ΕΣΕ, η τροποποίηση του νόμου έγινε το Νοέμβριο του 2011.

Yanef. Η Οδηγία δεν εφαρμόζεται στην περίπτωσή μας, δε γνωρίζουμε το λόγο. Υπάρχει ένας όμιλος με τρεις επιχειρήσεις, στη μια δεν υπάρχει σωματείο, στη δεύτερη έχει διαλυθεί. Η εργοδοσία κάνει προπαγάνδα στους εργαζομένους να μη μετέχουν ή απολύουν τα μέλη των σωματείων. Οι εκπρόσωποι έχουν εκλεγεί με τρόπο που δεν είναι σωστός. Οι εκλεγμένοι δεν πήραν το χρίσμα. Σε μια άλλη επιχείρηση, τη STOMANA PERNIC δυστυχώς με τον κοινωνικό διάλογο δεν κατέστη δυνατό να γίνει πραγματική συζήτηση. Πρόκειται για επιχείρηση ελληνικής ιδιοκτησίας. Δυστυχώς οι Έλληνες εταίροι δε βοήθησαν.

Κατσαμπάνης. Η STOMANA PERNIC είναι θυγατρική της BIOXΑΛΚΟ; Μπορούμε να μεσολαβήσουμε με το ελληνικό σωματείο.

Ο κ. Κατσαμπάνης συνέχισε με την παρουσίαση του ρόλου και των αρμοδιοτήτων των ΕΣΕ, με το πότε ιδρύεται ένα ΕΣΕ και με τις διαδικασίες ίδρυσης. Μετά παρουσίασε και ανάλυσε τις βελτιώσεις της νέας Οδηγίας (παρουσίαση). Στη συνέχεια παρουσίασε το παράδειγμα του ΕΣΕ του Hilton, το οποίο έπαψε να υπάρχει ως αποτέλεσμα διαδοχικών εξαγορών και συγχωνεύσεων, πράγμα το οποίο δε θα είχε συμβεί εάν ίσχυε η νέα Οδηγία.

Είμαστε στη διάθεση των σωματείων για να βοηθήσουμε στην ίδρυση ΕΣΕ, ανεξάρτητα από τον εάν είναι μέλη της ΟΒΕΣ.

2^η μέρα, 30 Μαρτίου.

Αρχικά, ο κ. Κατσαμπάνης έκανε μια σύνοψη των λεχθέντων κατά την πρώτη ημέρα.

Yordanova, Πρόεδρος της Βουλγαρικής Ομοσπονδίας Μεταφορών FTTUB. Είναι πολύ σημαντικό για εμάς να φιλοξενούμε ημερίδες όπως η παρούσα. Είμαστε πολύ χαρούμενοι που έχουμε την ευκαιρία να είμαστε με τους Έλληνες συναδέλφους και να συζητήσουμε κατά τη διάρκεια των δύο αυτών ημερών. Έχουμε 29 μέλη, τα οποία είναι σωματεία των κλάδων μεταφορών και τηλεπικοινωνιών. Έχουμε διάφορα προβλήματα, γιατί τα μέλη μας λειτουργούν σε διαφορετικά περιβάλλοντα. Χθες μάθαμε πολλά και ελπίζουμε ότι το ίδιο θα συμβεί και σήμερα. Είμαστε βέβαιοι ότι από αυτό το πρόγραμμα θα βγούμε δυνατότεροι. Όσον αφορά τη συζήτηση που είχαμε εχθές για τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας, είμαστε πολύ ευχαριστημένοι γιατί είμαστε στο τελικό στάδιο των διαπραγματεύσεων με μια από τις εταιρείες σιδηροδρόμων και σήμερα υπογράφουμε τη συλλογική σύμβαση εργασίας μαζί τους.

Starcheva. Θα ήθελα να παρουσιάσω την εκπαιδευτική πολιτική της PODKREPA για τα μέλη των ΕΣΕ. Στόχος μας είναι να έχουν μια γενική ιδέα και τα εργαλεία για να βελτιώσουν τη συμμετοχή τους. Τα θέματα της εκπαίδευσης είναι τα ακόλουθα:

1. Νομικό πλαίσιο σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο
2. Νόμος ενσωμάτωσης της οδηγίας
3. Τι πρέπει να γνωρίζουν τα νεοεισερχόμενα μέλη- πώς γίνονται δεκτά σε ΕΣΕ, τα οποία ήδη λειτουργούν
4. Πώς να διαβάσουν οικονομικά και νομικά κείμενα προκειμένου να αποκτήσουν μια γενική ιδέα για τη συνολική εικόνα της επιχείρησης
5. Πώς να επιτύχουν ομοφωνία
6. Τι κατάρτιση χρειάζονται (βλέπε Παράρτημα).

Η δεύτερη ημέρα αναλώθηκε στην εξέταση 5 μελετών περιπτώσεων. Κατά την εξέταση αυτή ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να βρουν τα επίμαχα άρθρα των οδηγιών, των ελληνικών, βουλγαρικών και ρουμανικών νόμων. Στη διάθεσή τους ήταν έντυπες εκδόσεις των νομικών αυτών κειμένων στις τρεις γλώσσες και στα αγγλικά, καθώς και απευθείας σύνδεση με το διαδίκτυο με απευθείας προβολή μέσω προβολέα LCD προκειμένου να αναζητηθούν πρόσθετες πληροφορίες ή να προβληθούν τα άρθρα.

1^η μελέτη περίπτωσης.

Εκλογή μέλους της Ειδικής Διαπραγματευτικής Ομάδας (ΕΔΟ)

Εισαγωγή

Η τοπική διοίκηση μιας πολυεθνικής εταιρείας ζητά από τους εργαζόμενους της χώρας σας να προχωρήσουν στον ορισμό εκπροσώπου για την έναρξη διαπραγματεύσεων για την ίδρυση Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Εργαζομένων (ΕΣΕ).

Καθήκοντα

α) Τι προβλέπει ο η Κοινοτική Οδηγία 2009/38 και ο νόμος της χώρας σας για την εκλογή μέλους στην Ειδική Διαπραγματευτική Ομάδα (ΕΔΟ) και στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Εργαζομένων;

α) Τι ενέργειες πρέπει να κάνει το τοπικό σωματείο;

γ) Τι ενέργειες πιθανά να κάνει η τοπική εργοδοσία;

δ) Ποια άρθρα της Οδηγίας 2009/38 ισχύουν;

Οι συμμετέχοντες έλεγξαν τους νόμους και βρήκαν ότι στη Βουλγαρία τα μέλη της ΕΔΟ εκλέγονται από τη γενική συνέλευση των εργαζομένων στην επιχείρηση. Στη Ρουμανία εκλέγονται από το αντιπροσωπευτικό σωματείο, ή εάν δεν υπάρχει σωματείο, από τη γενική συνέλευση των εργαζομένων. Στην Ελλάδα ορίζονται από το σωματείο, εάν δεν υπάρχει σωματείο από το εργασιακό συμβούλιο και εάν δεν υπάρχει συμβούλιο από τη γενική συνέλευση των εργαζομένων. Οι συμμετέχοντες συμφώνησαν ότι σε όλες τις περιπτώσεις η εργοδοσία προσπαθεί να βάλει στην ΕΔΟ άτομα ελεγχόμενα από αυτήν και ότι οι συνδικαλισμένοι πρέπει να προσέξουν πολύ, ώστε να αποτρέψουν αυτό από το να συμβεί. Η ΕΔΟ είναι πάρα πολύ σημαντική γιατί ότι συμφωνεί καθορίζει τη μετέπειτα λειτουργία του ΕΣΕ.

Κατσαμπάνης. Εάν μια πολυεθνική έχει 10.000 εργαζομένους στη Γερμανία, 10.000 εργαζομένους στη Γαλλία, 8.000 στην Ισπανία, 500 στην Ελλάδα και 500 στη Βουλγαρία είναι νόμιμο το ΕΣΕ να μην έχει εκπροσώπους από τη Βουλγαρία και από την Ελλάδα;

Stoiko. Όχι, αυτό έρχεται σε αντίθεση με την Οδηγία.

Κατσαμπάνης. Ναι, είναι νόμιμο εάν περιλαμβάνεται στη συμφωνία που έχει υπογράψει η Ειδική Διαπραγματευτική Ομάδα.

Starcheva. Η Οδηγία προβλέπει ότι ανεξάρτητα από τον αριθμό των εργαζομένων σε κάθε χώρα, όλες οι χώρες θα πρέπει να εκπροσωπούνται στο ΕΣΕ.

Κατσαμπάνης. Εάν υπογράψουν συμφωνία για το ΕΣΕ ότι προκειμένου μια χώρα να εκπροσωπηθεί σε αυτό πρέπει να έχει τουλάχιστον το 5% των απασχολούμενων στον όμιλο, τότε αυτό ισχύει. Στις επικουρικές διατάξεις βέβαια αναφέρεται ότι ακόμα και εάν σε μια χώρα απασχολείται το 1% του συνόλου της πολυεθνικής, η χώρα αυτή πρέπει να έχει μέλος στο ΕΣΕ. Εάν παρόλα αυτά η ΕΔΟ υπογράψει ένα συμφωνητικό που προβλέπει ότι για να εκλεγεί ένας εκπρόσωπος η χώρα πρέπει να έχει τουλάχιστον το 5% των εργαζομένων, τότε αυτό υπερισχύει.

Starcheva. Ο Βουλγαρικός νόμος προβλέπει ότι η ΕΔΟ αποφασίζει με πλειοψηφία 2/3 των ψήφων.

2^η μελέτη περίπτωσης.

Ίδρυση ΕΣΕ σε περίπτωση καθυστερήσεων στη διαπραγμάτευση

Εισαγωγή

Μια πολυεθνική εταιρεία προχωρά στην ίδρυση ΕΣΕ.

Έχει συσταθεί η Ειδική Διαπραγματευτική Ομάδα (ΕΔΟ) και συναντιέται με την εργοδοσία.

Μετά από τρία χρόνια δεν έχει υπογραφεί η συμφωνία ίδρυσης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Εργαζομένων ανάμεσα στην κεντρική διοίκηση της πολυεθνικής εταιρείας και την κεντρική διοίκηση της πολυεθνικής εταιρείας.

Καθήκοντα

- α) Έχει ιδρυθεί το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Εργαζομένων και με ποιες αρμοδιότητες;**
- β) Τι ενέργειες πρέπει να κάνει το σωματείο της χώρας που έχει έδρα ή κεντρική διοίκηση της πολυεθνικής εταιρείας;**
- γ) Τι ενέργειες πρέπει να κάνει το τοπικό σωματείο;**
- δ) Ποια άρθρα της Οδηγίας 2009/38 ισχύουν;**

Pastrapansky. Σύμφωνα με το Παράρτημα 1, Επικουρικές διατάξεις, και το άρθρο 7 της οδηγίας για τη κεντρική διοίκηση αναφέρεται ότι το ΕΣΕ έχει ιδρυθεί.

Κατσαμπάνης. Ως ηγέτης του τοπικού σωματείου, τι πρέπει να πείτε στη τοπική διοίκηση της επιχείρησης;

Starcheva. Το ΕΣΕ είναι υπεύθυνο να κάνει τις επαφές. Πρέπει να ειδοποιήσουμε τον εκπρόσωπό μας να συγκαλέσει γενική συνέλευση σύμφωνα με τον εργατικό μας κώδικα. Η ΕΔΟ πρέπει να ενημερώσει την Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Συνδικάτων για την εκλογή των μελών του ΕΣΕ σύμφωνα με τις επικουρικές διατάξεις της οδηγίας και τους εθνικούς νόμους.

Κατσαμπάνης. Η ΕΔΟ και το σωματείο θα πρέπει να πάνε στην Επιθεώρηση Εργασίας και στο Δικαστήριο για να ιδρυθεί το ΕΣΕ, να γίνει η εκλογή των μελών του ΕΣΕ και να επιβληθούν κυρώσεις στον εργοδότη.

3^η μελέτη περίπτωσης.

Ίδρυση ΕΣΕ

Εισαγωγή

Μια πολυεθνική εταιρεία προχωρά στην ίδρυση ΕΣΕ.

Έχει συσταθεί η Ειδική Διαπραγματευτική Ομάδα (ΕΔΟ) και συναντιέται με την εργοδοσία .

Η Ειδική Διαπραγματευτική Ομάδα ύστερα από σχετικές συζητήσεις μεταξύ των μελών της, αποφασίζει να μην προχωρήσει στην ίδρυση Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Εργαζομένων, αλλά να ορίσει επιτροπή που θα αποτελείται από έναν εκπρόσωπο από κάθε μία από τις τρεις χώρες που έχουν το μεγαλύτερο αριθμό εργαζομένων στην Ευρώπη. Η επιτροπή αυτή θα συναντάται με τη διοίκηση ανθρωπίνου δυναμικού της εταιρείας όποτε αυτή την συγκαλέσει, αλλά τουλάχιστον μία φορά το χρόνο, προκειμένου να ανταλλάσσουν απόψεις σχετικά με τα θέματα που απασχολούν τους εργαζομένους.

Καθήκοντα

- α) είναι η παραπάνω διαδικασία σύμφωνη με την οδηγία για τα ΕΣΕ;**
- β) ποιες είναι οι παρατηρήσεις σας;**
- γ) τι έπρεπε να είχαν κάνει οι εκπρόσωποι των εργαζομένων στην Ειδική Διαπραγματευτική Ομάδα;**

δ) ποια άρθρα της Οδηγίας 2009/38 ισχύουν;

Irina Christina. Θα πρέπει να αποφασίσουν εάν θα ακολουθήσουν τη διαδικασία 1 ή 3.

Starcheva. Η προσωπική μου άποψη είναι ότι κατά τις συνεδριάσεις της ΕΔΟ οι εκπρόσωποι των μικρών χωρών θα έπρεπε να είναι ενωμένοι και να έχουν μια άποψη. Θα έπρεπε επίσης να ζητηθεί η βοήθεια των Ευρωπαϊκών συνδικάτων. Εάν δεν υπάρχει ομοφωνία στην ΕΔΟ δεν θα έπρεπε να προχωρήσουμε καθόλου.

Κατσαμπάνης. Εάν ήμουν εργοδότης πολυεθνικής θα ήθελα να έχω ένα ΕΣΕ που να συνέρχεται μία φορά το χρόνο και το οποίο θα μπορούσα να χρησιμοποιήσω για να περάσω ότι πληροφόρηση θέλω. Είναι σημαντικό στην ΕΔΟ να μετέχουν πραγματικοί εκπρόσωποι των εργαζομένων. Η διαδικασία αυτή δεν απαγορεύεται από την Οδηγία. Εάν η πλειοψηφία της ΕΔΟ αποφασίσει κάτι που δε συμφέρει τους εργαζομένους, τότε αυτό ισχύει. Για το λόγο αυτό χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή στο ποιός πάει στην ΕΔΟ.

4η μελέτη περίπτωσης.

Μαζικές Απολύσεις χωρίς ενημέρωση του ΕΣΕ

Εισαγωγή

Μια πολυεθνική εταιρεία με θυγατρικές εταιρείες σε όλη την Ευρώπη, η οποία διαθέτει ΕΣΕ προχωρά σε μαζικές απολύσεις στις θυγατρικές της εταιρείες. Οι απολύσεις ανακοινώνονται από τις τοπικές διοικήσεις των θυγατρικών εταιρειών χωρίς προηγούμενη ενημέρωση του ΕΣΕ.

Καθήκοντα

α) Ποια είναι η θέση του ΕΣΕ και τι ενέργειες πρέπει να κάνει;

β) Ποια είναι η θέση του τοπικού σωματείου και τι ενέργειες πρέπει να κάνει;

γ) Ποιες Κοινοτικές Οδηγίες ή νόμους του κράτους σας παραβαίνει ο Εργοδότης;

Yanev. Μια τέτοια περίπτωση συναντήσαμε στην επιχείρηση MANA, όπου είχαμε μαζικές απολύσεις χωρίς τήρηση της νομοθεσίας. Θα έπρεπε να υπάρχει αντίδραση από το ΕΣΕ. Η νομοθεσία μας εναρμονίστηκε με την Οδηγία και προβλέπει ότι προκειμένου για απολύσεις χρειάζεται προηγούμενη διαβούλευση. Το πρόβλημα στη Βουλγαρία είναι ότι οι εργοδότες γνωρίζουν ότι οι μαζικές απολύσεις είναι παράνομες. Γνωρίζουν ότι θα έπρεπε να ενημερώσουν την Επιθεώρηση Εργασίας. Πιστεύουν ότι μπορούν να κάνουν ότι θέλουν πληρώνοντας απλά το πρόστιμο.

Κατσαμπάνης. Παρακαλώ βρέστε τα σχετικά άρθρα της Οδηγίας. Βλέπουμε ότι υπάρχει παράβαση της Οδηγίας. Το ΕΣΕ πρέπει να πάει στο δικαστήριο της έδρας της κεντρικής διοίκησης και να υπερασπίσει συλλογικά σε ευρωπαϊκό επίπεδο τα συμφέροντα των εργαζομένων,

5^η μελέτη περίπτωσης.

Μαζικές Απολύσεις - Εμπιστευτικότητα

Εισαγωγή

Μια πολυεθνική εταιρεία με θυγατρικές εταιρείες σε όλη την Ευρώπη, η οποία διαθέτει ΕΣΕ προχωρά σε μαζικές απολύσεις στις θυγατρικές της εταιρείες.

Οι μαζικές απολύσεις ανακοινώνονται πρώτα εμπιστευτικά στο ΕΣΕ και μετά από έναν έως τρεις μήνες ανακοινώνονται στο προσωπικό της κάθε χώρας.

Καθήκοντα

α) Ποια είναι η θέση του ΕΣΕ και του τοπικού σωματείου σε κάθε μια από τις δύο προηγούμενες περιπτώσεις; α) Ποια είναι η θέση του ΕΣΕ και τι ενέργειες πρέπει να κάνει;

β) Ποια είναι η θέση του τοπικού σωματείου και τι ενέργειες πρέπει να κάνει;

γ) Ποιες Κοινοτικές Οδηγίες ή νόμους του κράτους σας παραβαίνει ο Εργοδότης;

Καταρχήν οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να εξετάσουν τις προβλέψεις του άρθρου 8, παράγραφος 1, του άρθρου 12, παράγραφοι 3 και 14 και του άρθρου 10, παράγραφοι 1 και 2 της Οδηγίας 2009/38. Μετά ακολούθησε συζήτηση για την εμπιστευτικότητα και το εάν οι απολύσεις αποτελούν ζήτημα που μπορεί να χαρακτηριστεί ως εμπιστευτικό ή όχι. Σύμφωνα με την Οδηγία τα μέλη των ΕΣΕ οφείλουν να ενημερώνουν τους εργαζομένους. Το ίδιο πρέπει να γίνει και σε εθνικό επίπεδο.

Κλείσιμο της διακρατικής ημερίδας από τον κ. Τρακανιάρη και την κ. Starcheva.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

